

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 70 Lei

Pe jum. an . . . 35 Lei

Pe trei luni . . . 18 Lei

Un exemplar 50 bani.

TELEFON P. ORAȘ ȘI
INTERURBAN No 750

ROMÂNUL

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a.Inserțiunile se primesc
la administrație și se ta-
xează conform tarifului.MANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPUIAZĂ.

Procesul de asimilare.

Din cercetările făcute până acum reiese din ce în ce mai limpede că atentatul dela Senat a fost pus la cale de socialiști, mai bine zis de comuniștii evadați dela Jilava și eari printr'un sentiment monstruos, de răzbunare, hotărâseră să arunce în aer pe miniștrii și pe senatori.

Rămâne bine stabilit că nenorociții cari au putut să pue la cale o crimă atât de odioasă sunt niște oameni perversi, și lipsiți de or ce intelectualitate și de cel mai elementar sentiment de răspundere și de dragoste de țară.

Rămâne deasemenea bine stabilit că gestul lor criminal a fost înfierat și vestezit așa după cum se cuvine de întreaga țară, care înțelege că nici unul din cetățenii României întregite nu are dreptul să-și facă dreptate singur călcând în picioare legile ce sunt făcute pentru toți.

Trebuie să ne amintim însă, pentru a înălțura or ce confuzie, că indivizii evadați dela Jilava, fuseseră trimiși acolo pentru faptul că în calitatea lor de membri ai partidului socialist, încercaseră alături de atâția alții să facă să isbucnească greva generală cu toate urmările ei incalculabile.

Această calitate a lor, avută la un anumit moment, de membri ai partidului socialist face să se ridice o altă chestie de o mare importanță și adesea ori nu numai teoretică și anume aceea a modului cum ideile socialiste se răsfrâng în mișcările nepregătite pentru asemenea idei, printr'o cultură sistematică și printr'o dezvoltare rodnică și gradată a cunoștințelor.

Idei și principii serioase, plecate din mințile câtor-va oameni luminați, trec în astfel de mod, prin mințile oamenilor rău pregătiți intelectualicește, încât în cele din urmă ies diformate și de nerecunoscut.

Ideile și concepțiile cele mai nobile și mai înalte, au aceasta de caracteristic, că pot deveni periculoase și răufăcătoare, atuncea când au fost denaturate și înjosite de cerebralități inferioare, incapabile să se ridice cu gândul și cu rațiunea spre un punct de intelectualitate mai înalt și mai senin.

Cunoștințele intelectuale neasimilate sunt pentru inteligență aceea ce sunt pentru corp alimentele nesupuse procesului de asimilațiune.

După cum materiile nutritive neasimilate, se transformă în toxine otrăvitoare pentru organism, tot așa și materialul intelectual nedigerat cerebralicește, se disolvă și se descompune în așa fel, încât dă naștere unor fermenți de putreziciune morală ce sunt mai periculoși decât însăși cea mai complectă lipsă de educațiune și cultură.

Cazul indivizilor îmbibați cu teorii socialiste, din care ei nu au putut să tragă decât niște concluzii ridicole și imorale, arată limpede, pe ce bază trebuie să se reorganizeze partidul socialist și cu ce grije și cu ce sen-

timent al răspunderii trebuie acest partid să procedeze la selecționarea adeptilor și la răspândirea teoriilor doctrinei.

Socialismul, ca or ce concepțiune socială pentru a putea fi înțeles, în adevărata lui esență, cere pregătire culturală și educativă, cere o pregătire intensă și studii antemergătoare, cere în fine, o sfortare intelectuală înaltă și un moral ridicat și sănătos, atâtea și atâtea condiții, în fine, ce pun în discuție, cu hotărâre și cu toată greutatea constatărilor făcute, problema delicată și complexă a procesului de asimilațiune, de ordin intelectual.

Presă și atentatul.

Cu prilejul odiosului atentat din București laocem cu o deosebită satisfacțiune constatarea că întreaga presă, din vechiul regat și din teritoriile anexe, afară de mici și nenorocite excepțiuni, s'a ridicat cu toată energia în contra crimei săvârșite, exprimând caldușos și convins nevoia de liniște și nevoia respectării ideii de ordine în stat.

Solidaritatea aceasta sufletească între organele de presă din întreaga țară, a avut un ecou profund în opinia publică întreagă, deoarece pe urma acelei solidarități, realizată cu armonie și convingere, reeșea ideea calauzitoare, de a se crea o barieră neînfrântă în contra spiritului dizolvant al anarhiei, ce încearcă să-și facă loc în rândurile unei anumite patrii sociale.

Cu cât a fost mai impunătoare această solidarizare sufletească a organelor de presă, cu atât a reeșit și s'a pus mai dureros în evidență, nota discordantă făcută cu o tactică — vai în deajuns de cunoscută — de unele ziare, ca „Adevărul” de exemplu, ce nu pierde nici o ocazie pentru ași afirma caracterul scrisului său lipsit de forța moraliă a adevăratului nationalism.

Ziarul în chestiune, redactat aproape în întregime de streini — condus în orice caz în liniile lui mari de oameni ce n'au avut niciodată adevărata dragoste pentru țară și popor — a înfierat și el atentatul, deoarece lară îndoielă, nu ar fi putut face într'alt fel.

Modul însă cum ziarul nenational a înțeles să desaprobe, a lăsat foarte multe de dorit, deoarece el și-a însoțit dezaprobarea de toate restricțiile și restricțiunile posibile, tinând să amintească în mod nepotrivit și nedelicat, că directorii streini ai „Adevărului” ar fi prevăzut la timp aceea ce avea să se întâmple; că aceiași directori, ar fi artras de atâtea ori atențiunea cercurilor conducătoare și că, în fine, ei aprigii moralizatori ai neamului, ar fi pretins încă de mult intrarea în legalitate.

E în adevăr hidos, tot atâtea de hidos ca și un atentat îndreptat în contra unor oameni absolut nevinovați, să auzi argumentația aceasta falsă și interesată, pătrunsă de mirosul naftalinei intelectuale și de acela al interesului vulgar.

E trist pentru un ziar ori cât ar fi el de compromis, să nu se poată ridica nici în momentele cele mai grave la înălțimea situației și la aceea a momentului, căutând astfel o reabilitare morală, a tuturilor acțiunilor lui anterioare.

Nu este departe însă timpul când biruenele acestea venimoase ce alcătuiesc presa nenatională nu vor mai fi citite de o opinie publică, în curs neîntrerupt de evoluție și când anemice și ucise de propria lor otrăvă, vor tănii izolate și stinghere prin colturile cafenelelor.

Presă bună și cinstită, iată aceea ce ne tre-

bue și nevoia aceasta apare cu atât mai evidentă, ori de câte ori ne găsim în fata unei activități ziaristice, asemenea aceleia a „Adevărului” și care înțelege să rămâie streină de nevoile naționale chiar și în cele mai grele împrejurări și situații.

Criza de guvern din Ungaria.

Ungaria cere ajutor.

Criza guvernială din Ungaria continuă. Cercările guvernatorului de-a da o grabnică soluție crizei, s'au lovit de greutăți neașteptate.

Bărbați cu trecut politic serios, refuză în actualele circumstanțe, să primească însărcinarea formării cabinetului.

Miniștrii Szabó și Teleky au fost primiți de mai multe ori în ultimele zile în audiență de guvernator.

Cei doi miniștrii, după audiența dată la guvernator în 13 l. c., au declarat reprezentanților presei, că guvernatorul va hotărâ în timpul cel mai scurt în chestia crizei de guvern și va însărcina, în mod provizoriu, cu formarea cabinetului, o persoană care până acum nu a luat încă parte în politica militantă.

Pe de altă parte se susține, că partidele politice, cari au sprijinit până acum politica fostului premier Teleky, recunoscând că ruptura ce s'a produs pe de-o parte între aceste partide și între contele Teleky pe de-altă parte, se datorește numai unor greșeli de interpretare și că o colaborare nouă, sub șefia lui Teleky, nu prezintă nici o greutate. Se agită ideea, ca șefii fostelor partide guvernamentale federalizate, să intervie pe lângă guvernator, ca acesta să însărcineze din nou pe Teleky, cu formarea noului cabinet.

Partidul regalist al lui Friedrich, în urma convenției tacite dintre celelalte partide, de-a amâna discuția asupra chestiei regalității maghiare, nu va fi în apropiatul viitor un partid, care să tragă în cumpănă, numărând abia 15 deputați în actuala compoziție a adunării naționale.

Se prevede, că partidul Friedrich, în urma atacurilor aduse șefului, în legătură cu asasinarea lui Tisza, la care Friedrich ar fi luat parte, este pe punctul de-a se disolva complect, ne voinđ nici un ungar, să se stie prietenul aceluia, care a stins viața lui Tisza.

Întreagă presa din Budapesta indică, pentru cazul formării unui nou cabinet Teleky, neîntrarea în cabinet a trei actuali miniștrii: Károlyi, Csáky și Tomcsányi.

În adunarea națională, dela 13 Decembrie, a fost distribuit deputaților raportul dlui Danielou, primul referent al păcii dela Trianon.

În raportul său d. Danielou, accentuează starea economică deplorabilă în care se află Ungaria și arată, că încasările statului nu sunt suficiente nici pentru achitarea cametelor datoriei publice.

D. Danielou, spune apoi, că pentru încunțurarea unei totale catastrofe ungare economice-financiare, creditorii Ungariei vor trebui să facă tot posibilul, pentru asigurarea valorii bonurilor de tezaur creditate. Va trebui să se facă totul, ca nouile bancnote maghiare, cari se vor emite, să aibă pe piața internațională un curs solid.

Recomandă creditorilor țării ungurești, să acorde acesteia o scadență lungă, astfel, ca Ungaria să nu fie silită a începe să-și plătească dările, decât numai după ce va fi reajuns la normalul vieții și producției sale economice și industriale.

Chestia irlandeză.

Chestia irlandeză pare a se apropia de soluțune. Toate știrile cari sosesc din Londra întăresc această convingere. Un număr de oameni cari se oferă drept mijlocitori între guvernul britanic și simfioneri sponeste mergeu. După person a trimis acum de curând, o scrisoare guvern în acest întors este populi româno-catolic al Australiei.

Guvernul britanic își exprimă bunăvoința de a trata direct sau prin intermediari cu revoluționarii irlandezi.

Între guvernul englez și comandantul suprem al trupelor revoluționare, tratativele au și început. Rezultatul tratativelor de până acum este ținut însă în cel mai mare secret.

Programa săptămânală a „Cursului de seară, Arad”.

(În Institutul școlii medii „Iosif Vulcan” seara la orele 8—9).

Joi. Curs de limba română (incep.). D. prof. Tr. Mager. Curs de aritmetică, înmulțirea și împărțirea numerelor întregi și probleme practice asupra lor. Prof. D. Ion Dimitrescu. Curs de limba franceză (incep.) Pronunțianța și citirea literelor alfabetului francez. Dozora prof. E. Constandache.

Vineri. Curs de limba română (incep.). D. prof. L. Rosculeț în L. franceză (progres). A travers la ville (într-un du Louvre, Luxembourg, etc.) D. prof. I. Dăcamp.

Sâmbătă. Curs de zoologie și botanică. I. Biologie (noțiunea). Despre viață și vietiitoare. Noțiunea plantă și animal. Despre celulă și mulțirea. II. Despre fecundarea oului. Testurile și fiziologia lor. Demonstrații microscopice. D. prof. M. Musca.

Arad, la 12 Dec. 1920.

DIRECȚIUNEA.

Cărți și reviste.

— Cărți și reviste primite la redacție. —

„Viața Românească”, revistă literară și științifică, nr. 8, Octombrie 1920. Anul XII, cu numărul sumar: Al. A. Philippide, Drumul; D. Nanu, Încredere; C. Stier, Consecințele economice ale tratatului din Versailles; Adrian Maniu și Al. O. Teodorescu, Rodia de aur (Poveste în 3 acte, II.); Alexandrina Scutiu, Sânt salcia. — Djanira; I. Simionescu, Cultura năufimii; Leon M. Negruzi, Nimic; Constanta Marino-Moscu, Amintirile Caterine; Stafe; Tudor Mănescu, Poveste; D. I. Săchianu, O istorie a economiei românești pentru străini; Demostene Botez, Răgăciune nouă; Al. Perietzeanu, Dezastrul financiar și individualismul deplasat al Statului; Anrelin Weiss, Cronica literară (Opera lui Henri Barbusse); Ana Conta-Kernbach, Cronica feministă; Al. A. Ph., Cronica teatrală; Iasi; Mihai D. Ralea, Scrisori din Paris (Literatură—Mitterand); Al. Dem. Marcu, Scrisori florentine; Maximilian Costin, Filarmônica.

RECENZII: Dem. Teodorescu: În cetatea idealului. Demostene Botez, Al. Rosetti: Colindele religioase la români. I. Jordan. — Alexandru Perietzeanu: Efectele suprimării constituției și monedei legale asupra producției averii; Efectele măsurilor excepționale asupra industriei naționale. M. Sd. — Charles Andler: La décomposition politique du socialisme allemand Octav Botez. — Ott. Dittrich: Individualism, Universalism, Personamain Rollaud vivant. Eug. Fillotti.

REVISTA REVISTELOR: Dim. Gusti: „Sistemele privitoare la societatea viitoare: comunism, socialism, anarhism, sindicalism și bolșevism” (Arhiva pentru știința și reforma socială). — Paul Bourget: „Mărimă ca nuvelist”; Maurice Pernot: „Încercarea polonă” (Revue des deux Mondes). — Chestoff: „Bolșevismul” (Mercure de France). — Nicolas de Ségur „Jules Lemaître” (Revue Mondiale). — Louis Anvert: „Néincerderea Statelor unite față de Europa”; Felicien Challey: „Ambitiile coloniale ale imperialismului japonez” (Revue de Paris). Luigi Giovanola: „Bernard Schaw își vorbește siesi și mie” (La Letture). — Luigi Tonelli: „La Madre” (Il Marzocco). — R. Cantalupo: „Dadă sau demența precoce” (I libri del giorno). — Bibliografii — Redacția și administrația: strada Lăpușcanu 33.

„Viața Românească” apare lunar cu cel puțin 150 pagini. — Abonamentul în țară: un an 100 lei; jumătate de an 50 lei. Numărul 10 lei. — Pentru străinătate: un an 140 lei, jumătate de an 70 lei. Numărul 14 lei.

A apărut în editura „Cartea Românească” C. Colodi, Pătânile lui Tândărică. Povestea unei păpuși de lemn, cu 56 ilustrațiuni, carte pentru copii. — Lei 11.

Chestia regalității grecești.

Ziarele din Geneva publică un interviu acordat de exregelul Constantin al Greciei.

Fostul monarh a arătat că îndată ce a primit telegrama guvernului grecesc, prin care i s-a vădit biruința sa, cu oțără plăcută, a lăsat să se ia măsurile pentru a i se pune la dispoziție trenul special, cu care se va reîntoarce în Grecia.

Exregelul Constantin, a declarat, că înainte după ce se va reîntoarce în Grecia și după ce vor fi fost împlinite formalitățile de reinstalare a sa pe tronul elen, va pleca la Smirna, în Asia-minoră, pentru a lua comanda supremă a armatei grecești și a se pune cu tot devotamentul și cu toată loialitatea în serviciul patriei sale și la dispoziția puterilor Antantei.

Și-a exprimat convingerea, că nu numai Antanta, ci chiar lumea întreagă se va convinge despre loialitatea atitudinii sale.

Pentru reîntoarcerea pe tron a exregelui Constantin, s'au dat în cuprinsul Greciei vechi 887 mii 80 de voturi, iar contra lui abia 4741 voturi.

Constantin va sosi la Atena, probabil în 15 sau 16 Decembrie a. c.

Austria contra Internaționalei III.

Ziarul „Arbeiter Zeitung” oficiosul muncitorime austriace, publică un manifest, către întreaga muncitorime a lumii.

În acest manifest socialistii de pretutindeni sunt avertizați în poziție hotărâtă contra internaționalei preconizată de Lenin și care nu este altceva decât o serie întreagă de aberații.

Manifestul publicat de „Arbeiter Zeitung” arată, că principiile formulate în prima internațională prezintă o mentalitate peste care am trecut; cartuna războiului a nimicit rezultatele la cari a ajuns muncitorimea organizată în a doua internațională, — iar a treia internațională este o organizație a elementelor comuniste, care nu luptă pentru altceva, decât pentru nimicirea mișcării sindicaliste internaționale.

O nouă internațională este chemată să precizeze drumul pe care trebuie să meargă muncitorimea, pentru asigurarea păcii și a fericirii omenirii.

Socialiștii din toată lumea sunt chemați a-și trimite reprezentanții lor la Viena, pentru congresul socialist internațional, care se va deschide acolo, la 22 Februarie 1921.

Mișcarea cooperativă.

Centrala Cooperativelor sătești, a făcut cunoscut tuturor cooperativelor și federațiilor de cooperative din țară so trimeată, de urgență situațiile lor spre a se încheia bilanțul general al acestei instituții.

Centrala Cooperativelor sătești a primit din partea Uniunii cooperativelor agricole, din Cehoslovacia, o adresă cu darea de seamă asupra mersului cooperativelor agricole din Cehoslovacia și cu invitația de a stabili legături cu cooperativele din România.

Centrala a răspuns, trimetând datele asupra cooperativelor dela noi, arătându-se gata de a stabili schimbul de produse agricole dintre Cehoslovacia și România, întrucât s'ar putea face acest schimb.

Consiliul de administrație al centralei cooperativelor sătești în ultimele sedințe a aprobat credite în mărfuri și numerar următoarele cooperative:

Cooperativele de consum „Tărăuca” din Zimnicea, 50 mii de lei; cooperative forestiere „Garcina” județul Neamț pentru exploatare și instalare 200.000 lei; cooperative din Deva-Unedioara contra valoarea a 30 vagoane de grâu, uniunii obștilor din județul Roman 190.000 lei în pluguri și mașini agricole; cooperative forestiere din „Vaduri” Neamț, 300.000 lei pentru instalare de fabrică.

Dela conferința ligei națiunilor.

Geneva. — Liga națiunilor a instituit tribunalul ligei și a ales ca sediu al celei mai înalte instituții juridice a lumii orașul Haga. Judecătorii ai tribunalului ligii, vor putea fi aleși bărbați demni, din sânul oricărui popor.

(Ag. „Damian”).

INFORMAȚIUNI.

— Secretariatul de finanțe din Cluj a aprobat starea de război al învățătorilor dela școlile stat și dela școlile subvenționate de stat, din județul Arad. Învățătorii dela aceste școli își vor ridica salariul dela revizoratul din Arad.

— D. Take Ionescu a fost însărcinat cu intermedieri ministerului de justiție.

— „Monitorul Oficial” publică fixarea orelor de lucru în atelierelor CF. la 10 ore pe zi.

— Ziarul maghiar „Uj Világ”, înființat după revoluție în Sibiu și mutat în toamna anului trecut la Cluj, și-a sîstat apariția în Cluj, deoarece se va muta la București.

— În ziua de 10 Decembrie la orele 12 s'a produs o explozie în sala casierei dela prima casă de economie de lângă palatul administrativ din Iași.

Explozia a fost provocată de un cartuș din sobă.

Se bănuiește că acest cartuș a fost băgat într'un lemn care a fost pus în sobă, de hoți, cari voiau să profite de panica produsă, ca să poată jefui casa de bani.

Nu sunt victime, întru cât la ora aceea nu era lume în sală.

Soba s'a prăbușit iar toate geamurile s'au spart.

— Golul lăsat în guvernul Averescu, prin moartea ministrului de justiție, va trebui să fie completat cât mai curând.

Ziarele inspirate de d. Take Ionescu, au adus știrea că succesul fostului ministru de justiție va fi d. Mișu Antonescu, cunoscutul avocat și jurisconsult. În ultimul moment însă candidatura dlui Antonescu pare a se fi retras în fața dlui Mișu Cantacuzino care reprezintă vechea ramură conservatoare, căreia de altfel aparține și defunctul Dimitrie Greceanu.

În cercurile politice se afirmă că d. general Averescu înclină mai mult pentru d. Cantacuzino, care ar putea da guvernului sprijinul unei autorități morale și politice la fel ca și a fostului ministru de justiție.

— În legătură cu punerea în aplicare la toate oficiile financiare de stat din Ardeal, a dispozițiilor legii contabilității statului român, s'a înființat la Cluj cu data de 1 Decembrie o Direcțiune a pensiilor.

În atribuțiile acestei Direcțiuni cad toate chestiunile relativ la pensiunile funcționarilor publici, prevăzute în art. de lege LXV din 1912. Aceste chestiuni cu data la 1 Decembrie, închează de a mai fi de resortul autorităților însărcinate până acum a constata drepturile de pensie a funcționarilor.

În chestia pensiunii funcționarilor județeni, comunali și a învățătorilor, a căror pensune se plătește din fondul de pensune regniclar al învățătorilor, vor decide și în viitor, tot autoritățile în drept de până acum.

Drepturile la pensie constatate și aprobate până acum se mențin și pe mai departe, urmând a se plăti de percepțorie fără nici o întrerupere sau schimbare, prezentându-se cel în drept cu brevetul de pensie și cu chitanțele în regulă.

— D. Tărănescu, delegatul ministerului de interne în comisiunea de unificare din Cluj, în urma plecării dlui dr. C. Bucșan a fost delegat să conducă temporar secretariatul general de interne.

— D. dr I. Baiulescu, prefectul jud. Brașov a fost numit cu decret regal inspector general administrativ în Transilvania.

— Ieri au sosit în gara Aradului cele două vagoane cu zahărul comandat de oficiul de aprovizionare pentru populația mai săracă a orașului. Oficiul de aprovizionare speră că distribuția zahărului se va putea face la începutul săptămânii viitoare. Se va distribui din acest zahăr în primul rând între aceia cari sunt aprovizionați de oraș cu făină, de fiecare cap un sfert de chilogram.

— Cele mai frumoase articole de lenjerie pentru bărbați femei și copii, prefuri convenabile, lucrate în termen scurt, la v. Armii Szalkai Arad, str. I. I. Brătianu (Weitzer János) nr. 13 față cu posta centrală.

Parlamentul.

Sedința Camerei dela 13 Decembrie d. m. București. — Sedința se deschide la orele 3 d. m., sub președinția dlui D. Zamfirescu.

D. Bălan vorbește în chestie personală.

D. dr. N. Lupu interpelează guvernul în chestia retragerii din circulație a rublelor și coroanelor. Cere să i se facă cunoscută lista băncilor, cari au fost însărcinate cu executarea acelor operațiuni. Cere ca guvernul să ia măsurile necesare, pentru eliberarea celor 400 de ceferiști arestați.

D. Stelian Popescu aduce la cunoștința guvernului că fabricile de hârtie din țară, în lipsă de materii prime, vor trebui să-și suspendeze funcționarea. Cere guvernului să ia dispoziții urgente pentru aprovizionarea acestor fabrici cu materiile necesare, deoarece în caz contrar, zărele sunt amenințate să nu mai apară.

D. Georgescu, atrage atențiunea guvernului asupra ne mai pomenitei lipse de alimente cu care se luptă orașul Tulcea. Cere ca să se ia urgente măsuri pentru aprovizionarea orașului, amenințat de foame.

La interpelare răspunde imediat secretarul general de stat al aprovizionării, arătând că a luat toate măsurile necesare, pentru satisfacerea nevoilor alimentare ale orașului Tulcea. Dacă trenurile cu alimente nu au sosit la timp, aceasta se datorește greutatea de circulație.

D. Zamfirescu aduce la cunoștința camerei, că dosarul Günther a sosit la președinție. Cere camerei asentimentul, ca secția să fie autorizată a desface dosarul.

Urmează apoi discuțiile pe paragrafele ale noului regulament al Camerei.

Sedința viitoare începe azi Joi, d. al.

Dela Căminul studenților de pe lângă Universitatea din Cernăuți.

Celui care are ochi să arunce o privire cât de scurtă asupra vieții studențești dela universitatea din Cernăuți, i se înnoie numai decât o constatare care descoperă un fapt în sine și inspiră cele mai serioase îngrijorări: foarte mulți studenți, mai mulți decât s'ar crede, n'au putința să urmeze cursurile la universitate, fiind lipsiți de mijloace de trai, astfel că sunt nevoiți să recurgă la alte ocupații decât în cele care trebuie să consistă activitatea unui student.

Pentru a remedia această stare de lucruri care nu mai poate dura fără să aibă urmări grave pentru viața socială și națională dela noi, s'a decis un Cămin studențesc, care să poată adăposti măcar o parte din acești tineri levitiți crud de urmele războiului: în aceste vremuri de scumpete nebună, însă, spusele pentru întreținerea acestui Cămin sunt așa de mari, și fondurile deschise în acest scop — aproape zero! — Suntem deci nevoiți să apelăm la acei cari sperăm că vor avea simțire și înțelegere pentru durerile studenției.

Ne îndreptăm către publicul mare și așteptăm ca fiecare cetățean român să contribuie cu obolul său la sporirea fondurilor Căminului studențesc de pe lângă universitatea din Cernăuți.

Ne adresăm pe această cale către profeții, învățătorii și gospodarii tinerii ai satelor noastre, către ofițerii armatei române, către marii proprietari, către avocați, profesori și funcționari și către toți acei cari au trecut prin această universitate, — facem apel către direcțiunile tuturor băncilor din țară și așteptăm sprijin.

Dați obolul Vostru, căci prin această îi readuceți pe tinerii părăsiți pe drumurile nevoii înapoi în făgașurile în cari trebuie să fie îndrumată viața tineretului, pentru ca acesta să-și înfrunteze puterile dormite de muncă în virtutea deviziei: „din întunec spre lumină!”

Dați sprijinul vostru Căminului studențesc, căci prin aceasta aruncați în pământ mănos sămânța ale cărei roade binefăcătoare pentru urmașii voștri și pentru întreaga societate, vor fi răsplata cea mai binemeritată pentru jertfele ce veți ști să le faceți acum ajutându-l pe acei tineri dornici de învățătura cari au ajuns în trista situație de a nu-și putea împlini o sfântă datorie. Pentru comitetul de conducere al Căminului studenților de pe lângă universitatea din Cernăuți.

Președinte: (ss) **George V. Crăsteanu.**

Secretar general: (ss) **Silvestru Păuș.**

Notă: Orice donațiune în numerar se va adresa către curatorul Căminului studenților de pe lângă universitatea din Cernăuți, strada Herescu 7. — Donațiuni „în natură” (alimente, lemne, etc.) se vor trimite la adresa Căminului studențesc, Cernăuți, strada Ștefan Volf 11. — Numele donatorilor vor fi publicate în ziare.

Toate zărele din cuprinsul României-Mari sunt rugate să reîmpărească acest Apel.

Politia Capitalei pe urmele atentatorilor dela Senat.

În urma odiosului atentat din incinta Senatului s'au luat de către poliția Capitalei și siguranța generală a statului cele mai întinse măsuri pentru a da de urma atentatorilor. După cum am anunțat s'au făcut razii al căror rezultat pare a fi foarte favorabil pentru poliție deoarece printre numeroasele arestări făcute se crede că s'a dat și peste câțiva cari vor putea da indicații asupra autorilor atentatului.

În cursul zilei de ieri s'au făcut mai multe percheziții, s'au ascultat diferite persoane, cari se pare că ar avea cunoștința de atentat. S'a numit comisie, alcătuită din d. dr. generalii Burileanu Mihail și d. dr. Minovici, care să studieze dacă explozia a fost pricinuită de o mașină infernală sau de vre-o bombă transformată în mașină infernală și care a fost compoziția de explozibile cari au făcut atât de mari ravagii.

Cadavrul episcopului Radu la Oradea-Mare.

Prima victimă a înfiorătorului atentat comis contra Senatului român, episcopul Demetriu Radu a fost transportat la Oradea-Mare și așezat cu o pompă strălucită în catedrala greco-catolică de acolo. Rămășițele pământești ale prelatului au fost petrecute dela gară în oraș de o imensă mulțime. În jurul catafalcului pe care zace acela care a fost episcopul Radu, se perindă întreaga populație a orașului și a provinciei, unde defunctul era cunoscut de toată suflarea, pentru că episcopul Demetriu Radu a fost un preot adânc convins de sibița căreia și-a închinat viața, și pentru că într'un lung sir de ani de păstorie arhiepiscopă la Lugoj și Oradea-Mare, a luptat din toate puterile pentru înălțarea bisericii și a neamului său.

Născut din părinți țărani în comuna Tâmpăhaza, și-a făcut studiile secundare la liceul din Blaj, de unde a fost trimis în institutul „De Propaganda Fide” din Roma. Totdeauna între cei mai eminenti elevi și clerici, dela Roma s'a întors cu doctoratul în filozofie și teologie, preot chirotonit, și după o scurtă muncă la institutele de cultură din Blaj, trece la București ca paroh și protopop la parohia unită din Capitala României.

După petrecerea la Roma, locul obârșiei noastre, i-a fost dat să cunoască deaproape orașul, în care „răsărea soarele pentru toți românii” și inima lui caldă s'a îmbogățit în toate sentimentele care puteau face decorațiunii un prelat român din Ungaria.

Influența covârșitoare pe care a știut să și-o asigure înaltul prelat român pe lângă scaunul papal, a contribuit mult ca intențiile guvernului maghiar, de a rupe pentru faimoasa dieceză maghiară ortodoxă de Hajdudorog cât mai multe comune românești, să fie simțitor reduse.

Conștu și strălucit protejitor al intereselor bisericești și culturii românești, de numele defunctului episcop Radu, se leagă o lungă serie de fapte mari, de jertfe frumose, pentru cari neamul i-a fost și trebuie să-i fie vecinic recunoscător.

Oradea-Mare, face toate pregătirile, ca înmormântarea marelui arhiepiscop, să fie demnă de faptele lui, de marea lui operă bisericească și națională.

Dela cohorta cercetășilor „Moise Nicoară”.

Toți membri secției cohortei cercetășești „Moise Nicoară” din localitate sunt rugați, să binevoiască a participa la sedința secției, ce va avea loc la 18 Decembrie c. (Sâmbătă) la orele 5 după masă la sediul cercetășilor (liceul M. N.)

Ordinea de zi: Deschiderea sedinței; Raportul cassorului; Alegerea noului delegat al secției; Compunerea corpului de instructori; Reînființarea revistei „Gata Oricând”; Eventuale propuneri; Închiderea sedinței.

Având în vedere importanța sedinței rog. ca toți membri să se prezinte punctual la ora indicată, iar pe această cale invit și on. public, care poartă interes față de mișcarea cercetășească, să participe la sedință.

Alexandru Frugiina m. p.
com. cohortei Moise Nicoară.

Telegrame

(„Ag. Damian”).

NOUI ARESTĂRI LA BUCUREȘTI.

București. — Poliția a deținut și pe nevasta lui Ștefan Cîl, pe Ecaterina Cîl, bătăuță și ea de complicitate la atentatul contra Senatului.

AGRAVAREA SITUAȚIEI DIN IRLANDA.

Londra. — Trupele engleze, au incendiat și devastat orașul Cork. Situația s'a agravat din nou în toată Irlanda.

Noul director general al C. F. R.

București. — D. general Mihai Ionescu, a fost numit director general al CFR., în locul dlui general Macri, demisionat.

Înteruperea ședințelor parlamentului.

București. — Guvernul a luat hotărîrea, ca îndată, după redactarea răspunsului Camerelor la Mesajul tronului, să întrerupă ședințele pe un timp de cinci săptămâni.

Take Ionescu la Iași.

Iași. — Ministrul de externe, d. Take Ionescu, a sosit la Iași pentru a lua parte la o conslătuire ce a avut loc la clubul conservator democrat, D. T. Ionescu, a fost rugat să primească președinția de onoare a clubului. Ministrul de externe a rostit un discurs de-o oră și a arătat situația externă a țării și situația guvernului. D. Take Ionescu a accentuat, că guvernul nu se va lăsa stânjenit în împlinirea operei ce și-a înscris-o în program, nici de larma și țipetele opoziției și nici orice alte piedeci.

CHEȘTIUNEA ELENĂ.

Un vas grecesc la Veneția.

Atena. — Guvernul elen a trimis la Veneția un vas de război, care să aducă în țară pe regele Constantin.

Criza financiară a Greciei.

Paris. — Situația financiară a Greciei, de când statele Antantei i-au retras ajutorul financiar, e tristă. Guvernul nu a fost în stare să plătească armata și funcționarii statului pe luna Decembrie.

Izbucniri anarhice la Atena.

Pireu. — Între venizeliști și monarhiști constantiniști, au avut loc la Atena, sângeroase ciocniri de stradă. S'au operat mai multe arestări.

Redactor responsabil: **Trăian P. Nicolă.**
Editor responsabil: **Laurențiu Luca.**

PRIMARIA ORAȘULUI CU DREPT DE MUNICIPIU ARAD

No 10000—1920 pm.

CONCURS.

Aprobându-se de către Secretariatul General de la Ministerul de Interne din Cluj noul stat de organizare a orașului Arad pe baza cărui escrie concurs din nou pentru ocuparea posturilor mai jos menționate cari acum sunt organizate cu valabilitate definitivă și anume:

La Antistia comunală circumscripția I.

1. Șef de circumscripție în clasa VII. de salarizare gradația 3, adică anual 5600 lei salar fundamental, 3000 Lei ajutor de război, 1500 Lei ca 50% ajutor de război și 1200 Lei relut de cvartir.

2. (2) doi subșefi de circumscripție în clasa VIII. de salarizare gradația 3, adică anual 4300 Lei salar fundamental, 2700 Lei ajutor de război 1350 Lei ca 50% ajutor de război și 1040 Lei relut de cvartir.

3. 2 (doi) subnotari clasa I. în clasa VIII de salarizare gradația 3, adică, anual 3400 Lei salar fundamental, 2700 Lei ajutor de război, 1350 Lei ca 50% ajutor de război și 1040 Lei relut de cvartir.

4. 2 (doi) subnotari clasa II. în IX de salarizare gradația 3, adică anual 3300 Lei salar fundamental, 2400 Lei ajutor de război, 1200 Lei ca 50% ajutor de război și 800 Lei relut de cvartir.

5. Registrator în clasa X de salarizare gradația 3, adică anual 2600 Lei salar fundamental, 2000 Lei ajutor de război, 1000 Lei ca 50% ajutor de război și 720 Lei relut de cvartir.

6. Arhivar în clasa X. de salarizare gradația 3, adică anual 2600 Lei salar fundamental, 2000 lei ajutor de război, 1000 lei ca 50% ajutor de război și 720 lei relut de cvartir.

7. Translator fără clasă de salarizare, care va fi plătit după învoială și care trebuie să poseadă perfect limba română și maghiară în scris și verbal.

8. 2 (doi) scrietori diurniști cu 4 Lei 50 bani diurnă pe zi, 4 Lei ajutor de război și 2 Lei ca 50% procente ajutor de război.

9. 12 (doisprezece) comisari de antistie salariați conform ultimei clase din tabloul K) a normelor Consiliul Dirigent, adică anual 1200 Lei salar fundamental, 1400 Lei ajutor de război, 700 Lei ca 50% ajutor de război și 365 Lei relut de cvartir.

La antistia comunală circumscripția II.

10. Șef de circumscripție în clasa VII de salarizare gradația 3, adică anual 5500 Lei salar fundamental, 3000 Lei ajutor de război, 1500 Lei ca 50% ajutor de război și 640 Lei relut de cvartir.

11. Manipulant de birou în clasa XI de salarizare gradația 3, adică anual 2000 Lei salar fundamental, 1700 Lei ajutor de război, 850 Lei ca 5% ajutor de război și 640 Lei relut de cvartir.

12. Scrietor diurnist cu 4 Lei 50 bani diurnă pe zi, 4 Lei ajutor de război și 2 Lei ca 50% ajutor de război.

13. 2 (doi) inmanuatori salariați conform tabloului D/2 din normele Cons. Dirigent, adică anual 1000 Lei salar fundamental, 1400 Lei ajutor de război, 700 Lei ca 50% ajutor de război și 4000 Lei relut de cvartir.

14. Camerist (servitor) de birou salarizat conform normele Cons. Dir., adică anual 1000 Lei salar fundamental, 1400 Lei ajutor de război, 700 Lei ca 50% ajutor de război și 400 Lei relut de cvartir.

15. Jude de câmp, salarizat conform ultimei clase din tabloul K) din normele Cons. Dir. adică anual 2300 Lei salar fundamental, 1700 Lei ajutor de război, 850 Lei ca 50% ajutor de război și 365 Lei relut de cvartir.

Invit pe toți aceicari doresc a ocupa aceste posturi să-și înainteze petițiile însoțite de actele de pregătire până la 24 Decembrie inclusive oficiului primăriei.

Notez, că la îndeplinirea posturilor unitare autoritățile orașului pentru buna reușită a concursului abată dela necesitatea de pregătire prescrisă în art. I. din legea 1883, însă acei cari dispun de pregătirea prescrisă vor fi favorizați

Pentru furnizarea lemnelor de întreținere a liniei.

Pentru furnizarea materialelor de lemn mai jos indicate necesare pe anul 1921. pentru liniile noastre, publicăm concurs public în scris.

I. Lemne moi.

600 metri cubici scânduri din brad alb.

50 metri cubici, scânduri din brad alb cu margini neprețurate.

250 metri cubici, scânduri din brad roșu.

130 metri cubici, scânduri prelucrate din brad roșu.

70 metri cubici, scânduri cioplite din brad alb în lungime 12 metri.

4 metri cubici, scânduri cioplite din brad alb suprafața 12 metri.

550 metri cubici, lemn cioplit din brad alb.

30 metri cubici, lemn cioplit din brad roșu.

80.000 bucăți le țaturi în lungime de 1.4 și în diametru de 60 mm. pentru îndesarea gardului.

350 m³ țaturi de lemn moale cioplite din brad alb în lungime de 4.5 m.

800 m³ padiment din brad alb pentru scopuri de întreținere a liniei.

1200 m³ padiment de brad roșu.

12200 metri ruji de gard din lemn moale de 5-6 metri lungi și 80 m/m. diam.

400 m³ ruji de gard din lemn moale de 5 m. lungi și 100 m/m. diam.

10 m³ ruji din lemn moale de 10 m. lungi, 130 m/m. diam.

20 m³ ruji din lemn moale în diferite mărimi.

30 m³ lemn moale de lucru din brad alb.

200.000 bucăți șindile de acoperit de 47 cm.

II. Lemne tari.

600 m³ lemn cioplit de stejar în lung. de 4 m. pentru întreținerea liniei.

650 m³ lemn cioplit de stejar în lung. dela 4 m. până la 7 m. pentru întreținerea liniei.

15 m³ lemne cioplite de stejar în lung. dela 7 m. până la 9 m. pentru întreținerea liniei.

25 m³ lemne cioplite de stejar în lung. dela 9 m. până la 12 m. pentru întreținerea liniei.

7300 bucăți stâlpi de gard din lemn tare de stejar.

15 m³ scânduri de stejar.

500 metri cubici padiment de stejar pentru întreținerea liniei.

550 metri cubici lemn tare, rotund, de lucru din stejar.

Ofertele se vor preda ori trimise prin poștă în plic sigilat serviciului de materiale și inventar al Direcțiunii Regionale din Cluj, Calea Victoriei Nr. 4 până la 12 ore ziua de 4 Ianuarie inclusive, iar vadiul seva depune la casa colectivă a Direcțiunii Regionale din Cluj, până la 12 ore ziua de 3 Ianuarie în bani gata, sau în hârtii de valoare cari sunt apte și pentru depuneri de stat.

Publicațiunea și blancheta de ofertă ce conțin în detalii toate condițiile de concurs, se pot câștiga gratis la grupul de materiale și inventar a Direcțiunii Regionale C. F. R. Cluj.

Cluj, luna Decembrie 1920.

Retipărirea nu se taxează. Di 2276—1

MICA PUBLICITATE.

Taxa unei publicațiuni până la 10 cuvinte 10 Lei, dela 10 cuvinte în sus 1 Leu de cuvânt. Cuvintele caiese cu litere mai grase 2 Lei de cuvânt. Publicațiunile se achită anticipat.

CAMERA de BAIE, instalație completă (vană din fier turnat), butoaie mari și mici și căpătaie de butoaie puțin utilizate, ieftin de vândzare. Adresa la Administrație. 2270—3

STAMPILE pentru sigilare cu ceară se pregătesc în 2 ore la A. Földes, Arad piața Avram Iancu (Szabad-sag) nrul 1. Fo 2232

CUMPĂR mărci poștale „Zona de ocupație Debrețin” Aurel Russu, Arad strada Românilui No 11a.

Scrisorile cu devisa la administrație se vor putea ridica numai între orele 6-6 p. m. La scrisorile cu deținăția în provincie se va anexa taxa de francare.

VÂND:

Locomobilă cu benzin (motor de cale ferată împreună cu șine de cale ferată în lungime 1 kilometri și macara motor aspirator de gaz 5 garnisuri de mașini de treerat, pluguri, aburi, mașină de benzin automobilă cu plug arator, 3 elevatori, cântare centesimale și pentru cântaritul vitelor, mașini de secerat, de arat care de boi, grape de fier și totfelul de garnituri agricole. Boi de jug, cai de înhamat. Mașinile toate sunt în stare bună și capace de funcționare.

CUMPĂR:

Fân, paie și ovăs. — LIVIU POPA Arad, str. Barițiu (Rákóczi) No 5. Po 2279

SCALTIM

CEL MAI BUN LEAC ÎMPOTRIVA MÂNCĂRIMEI DE RÎIE.

DUPĂ DOUĂ UNGERI LECUIEȘTE ORICE BOALĂ de PIELE,

INTĂREȘTE CREȘTEREA PĂRULUI, FACE SĂ DISPĂRĂ MĂTREATA, EFECT UIMITOR. Prepară și vinde:

NICOLITĂ MANTA

FARMACIE, ARAD, PIATA CATEDRALEI (THOKÖLY-TÉR) ȘI STRADA METIANU [FORRAY] COLT. Ma 2080

HÂRTIE DE CONCEPT

format nulaș dublu (42—68 cm.) de 24 kilograme și format 18" (43—95 cm.) de 50 kilograme, de vânzare în mic și mare la

LIBRĂRIA CONCORDIA ARAD, strada Eminescu No 39.

Ceții și răs-pândiți ziarul

„ROMÂNUL”